

Pasta blanca

L'eina dels correctors —tant dels correctors d'estil com dels correctors de proves— és, avui, el bolígraf. En el cas dels primers, és cert, en algunes ocasions l'original és tan detestable, àdhuc tan poc intel·ligible, que el corrector ha d'abandonar el bolígraf i agafar la màquina d'escriure. (En aquests casos, les reaccions dels autors davant el text imprès són molt variades: n'hi ha que es meravellen, sincerament sorpresos, de la bondat del seu propi mester, i n'hi ha que tronen contra el corrector, que s'ha permès de canviar-los l'estil). El fet, però, és que no cal que el corrector faci servir la pasta blanca a fi d'eliminar, d'un text que cal dur a la composició, formes incorrectes o lletres i paraules sobreres, sense que en quedi cap rastre: amb el bolígraf n'hi ha ben bé prou. El tipògraf, o l'operari de la fotocomposició, desitja solament que les esmenes siguin clares, que no hagi d'endevinar ni deduir res, i el corrector, per tant, no deixarà mai de fer cap esmena perquè la consideri òbvia. Això sí: n'hi ha prou que l'esmena sigui clara, sense que calgui eliminar el rastre de l'error comès. Una frase incorrecta com és, per exemple, *Vaig saludar a la seva neboda*, s'esmena simplement barrant la preposició *a* d'un cop de bolígraf, i és certament exagerat d'entretenir-se a esborrar-la amb pasta blanca.

Però no sempre es tracta d'originals o de primeres proves (dites abans galerades) sinó sovint, a causa de les condicions en què cal treballar, de les presses, etc., de proves definitives o fins i tot de peces ja impreses, en què hom observa encara algun error que intenta d'eliminar. Això obliga a vegades a autèntiques filigranes, i la pasta blanca és aleshores d'un ús gairebé imprescindible; el muntador (de textos) un auxiliar preciós del corrector. Acabem de llegir, en un cartell d'un teatre de la Rambla de Barcelona, "Teatre Català de la Comèdia presenta a la Companyia Josep Maria Flotats", en què tothom pot adonar-se que hi ha un complement acusatiu introduït indegudament per la preposició *a*. No és pas qüestió de fer un nou tiratge d'aquest cartell: amb una mica de pasta blanca s'elimina l'error amb tota facilitat. En aquest mateix cartell apareix el mot *escenografia*, escrit amb accent gràfic, quan tothom sap que no n'ha de dur. Amb pasta blanca i una mica de manetes, l'accent gràfic indegut avial s'ha transformat en un punt sobre la *i* més eixerit que un pèsol.

Albert Jané